

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Stichting Leerlingzorg Voortgezet Onderwijs Almere

Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 5 juni 2025

Samenvatting

Ten minste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij Stichting Leerlingzorg Voortgezet Onderwijs Almere onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en van het onderwijs op het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc) op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

Het samenwerkingsverband bestaat uit de stad Almere. De samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs werken vanuit eenzelfde werkorganisatie. Er is één raad van toezicht (rvt), één ondersteuningsplanraad (opr) en de directeur-bestuurder stuurt (samen met zijn staf) de beide samenwerkingsverbanden aan.

De stad Almere kampt met een hoog personeels- en financieel tekort voor onderwijs en jeugdhulp. Ook is de stad relatief snel gegroeid naar een stad met grootstedelijke problematiek en een toenemende behoefte aan jeugdhulp en gezinsondersteuning. De behoefte overstijgt het aanbod. Het samenwerkingsverband en de scholen ervaren deze gemeentelijke context als zeer beperkend voor een goede uitvoering van passend onderwijs.

Wij stellen vast dat het samenwerkingsverband voldoet aan de basiskwaliteit en de kwaliteit van het samenwerkingsverband Voldoende is.

Wat gaat goed?

Resultaten passend onderwijs. Er is voor alle leerlingen een zo passend mogelijke plaats op een school.

De schoolbesturen, gemeente en het samenwerkingsverband weten elkaar goed te vinden. Zij zijn zich gezamenlijk bewust van de opdracht waar zij voor staan.

Consulenten passend onderwijs (cpo) hebben een sterke rol bij de

Bestuur:

Stichting Leerlingzorg Voortgezet Onderwijs Almere

Bestuursnummer:

21654

Nummer samenwerkingsverband:

VO2401

Gemeenten binnen de regio: Almere

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen:

5 besturen met in totaal 22 scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio:

ongeveer 14.000

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

- 01FP|06 De International School
- 24RW|00 Oostvaarders College
- 24RW|03 Buitenhout College
- 27VD|00 Aeres VMBO

Onderzocht opdc:

30ZF|00 OPDC Almere

Onderzoekperiode: Januari/Februari 2025

extra ondersteuning. De cpo heeft een adviserende en coachende rol op de scholen. De scholen ervaren de consulent als zeer zichtbaar en ondersteunend.

Het bestuur beoordeelt op zorgvuldige wijze of leerlingen toelaatbaar zijn tot het gespecialiseerd onderwijs en kent toelaatbaarheidsverklaringen (tlv's) tijdig toe.

Het bestuur heeft een ambitieus ondersteuningsplan opgesteld met concrete ambities en doelen. Het stelsel van kwaliteitszorg is zodanig ingericht dat het bestuur de voortgang van de realisatie van deze ambities en doelen goed kan volgen. Het bestuur voert het ondersteuningsplan ook zichtbaar uit.

Er is sprake van deugdelijk financieel beheer. Het bestuur stuurt op de continuïteit van het samenwerkingsverband.

Het bestuur houdt goed in de gaten waar bijsturing nodig is en spreekt schoolbesturen daarop aan. Ook stuurt het bestuur op een orthopedagogisch-didactisch centrum van voldoende kwaliteit.

Wat kan beter?

De raad van toezicht rvt kan het toezicht op de kwaliteit van het onderwijs op het opdc beter uitvoeren.

Het ouder-en jeugdsteunpunt (ojsp) kan beter onder de aandacht worden gebracht bij ouders en leerlingen.

Wat moet beter?

Een aantal onderdelen van het bestuursverslag is nog niet volledig. Dit moet het bestuur in het eerstvolgende jaarverslag herstellen.

Vervolg

Het bestuur voldoet aan de basiskwaliteit. We blijven dit bestuur volgen via het reguliere toezicht. Wel monitoren we actief het herstel op de wettelijk vereiste onderdelen in het jaarverslag.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	9
	2.1. Realisatie passend onderwijs	10
	2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	13
	2.3. Overige wettelijke vereisten	19
	2.4. Afspraken over vervolgtoezicht	20
3.	Resultaten onderzoek OPDC-Almere	21
	3.1. Onderwijsproces	22
	3.2. Veiligheid en schoolklimaat	23
	3.3. Onderwijsresultaten	24
	3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	24
4.	Resultaten verificatie-activiteiten	27
5.	Reactie van het bestuur	29

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in januari en februari 2025 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Stichting Leerlingzorg Voortgezet Onderwijs Almere. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en de kwaliteit van het onderwijs op het opdc en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?
3. Zorgt het bestuur ervoor dat het onderwijs op het opdc van voldoende kwaliteit is?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BAK1 Visie, ambities en doelen	•
BAK2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BAK3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Het onderzoek op het opdc richt zich op de onderstaande standaarden.

Standaard	Onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	
OP6 Afsluiting	
VS Veiligheid en schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten*	
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

**We geven bij het opdc geen oordeel op de standaard Resultaten, omdat de leerlingen ingeschreven staan op een reguliere school en hun resultaten meetellen op de school van inschrijving.*

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd. Daaronder vallen het ondersteuningsplan 2023-2027, het jaarverslag 2023 en documenten ter onderbouwing van het dekkend netwerk van voorzieningen (waaronder het opdc), de kwaliteitszorg, het financieel beheer en de governance.

Rondetafelgesprekken

We zijn de dag gestart met een startgesprek met het bestuur. Vervolgens voerden we rondetafelgesprekken met ouders, leraren uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen, en schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Ook voerden we een gesprek met gemeentelijke partners over de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de gemeente en met verantwoordelijken voor de ondersteuningstoewijzing en toeleiding naar speciale scholen.

Onderzoeken op het opdc

Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc. Daarom voeren wij tijdens een vierjaarlijks onderzoek altijd een onderzoek uit naar de kwaliteit van het onderwijs op het opdc.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op vier aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met het intern toezicht, schoolbestuurders en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. Ook zijn we dieper ingegaan op het financieel beheer in gesprek met de bestuurder en de controller. We voerden daarnaast een gesprek met de directeur en bestuurder van de VSO school Nautilus over de rol en positie van deze gespecialiseerde school binnen het dekkend netwerk.

We sloten de onderzoeksdag af met een bestuursgesprek met het bestuur over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Overige wettelijke vereisten

Deugdelijkheidseisen die niet aan een standaard in het waarderingskader zijn verbonden, vatten we samen onder de noemer overige wettelijke vereisten (zie Onderzoekskader). We kunnen jaarlijks of op basis van signalen of ontwikkelingen wettelijke vereisten toevoegen aan een onderzoek. Sinds 1 januari 2025 hebben samenwerkingsverbanden de taak te zorgen voor een ouder- en jeugdsteunpunt. We zijn in dit onderzoek nagegaan of het samenwerkingsverband voor wat betreft het ouder- en jeugdsteunpunt voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals beschreven in artikel 2.47a, WVO 2020.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over het bestuur en het opdc bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Onze bevindingen met betrekking tot de overige wettelijke vereisten staan beschreven in paragraaf 2.3. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.4.

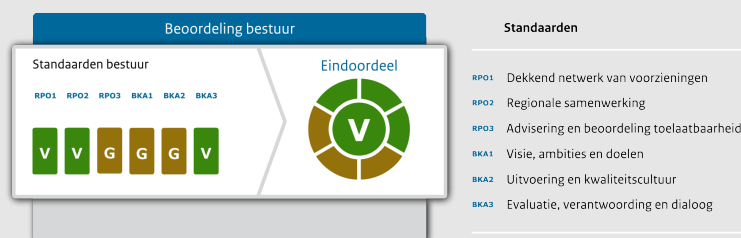
In hoofdstuk 3 staan de resultaten van het onderzoek op het opdc beschreven. De resultaten van de verificaties op de scholen zijn te vinden in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2 . Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

Wij beoordelen de kwaliteit op drie van de zes standaarden als Voldoende. De standaarden RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid, BAK1 Visie, ambities en doelen en BAK2 Uitvoering en kwaliteitscultuur waarderen we als Goed.

We stellen vast dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken realiseert. We zien een uitgebreid netwerk aan onderwijs- en ondersteuningsvoorzieningen dat dekkend is. Het samenwerkingsverband spant zich in voor een hechte samenwerkingsrelatie met ketenpartners in de regio. Ook beschikken de scholen over snelle en bruikbare adviezen van deskundigen die vanuit het samenwerkingsverband in de scholen werken. Voor de beoordeling van de toelaatbaarheid werkt het bestuur met een zorgvuldige en degelijk uitgedachte werkwijze.

Het samenwerkingsverband waarborgt de kwaliteit van het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc). Op alle onderzochte standaarden beoordelen we de kwaliteit als Voldoende. Leerlingen zijn goed in beeld en worden ook na vertrek bij het opdc nog enige tijd gevolgd en ondersteund. Daarnaast is de uitvoering en kwaliteitscultuur van hoog niveau. Het team van het opdc heeft een gedragen visie op goed onderwijs en realiseert aanvullende eigen ambities op het gebied van pedagogisch klimaat en veiligheid.

We constateren dat het samenwerkingsverband zijn visie uitwerkt in een kwaliteitszorgsysteem en zich verantwoordt in het jaarverslag. Er

is sprake van deugdelijk financieel beheer en de ambities van het bestuur zijn gericht op de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband. De uitvoering van het beleid en de realisatie van de wettelijke taken is een sterk punt. We zien een goede kwaliteitscultuur die is gericht op samenwerking tussen bestuur en intern toezicht.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid			✓

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het samenwerkingsverband zet zich actief in om zoveel mogelijk leerlingen zo thuisnabij en regulier mogelijk onderwijs te bieden. Voor leerlingen die (extra) ondersteuning nodig hebben, is een passende onderwijsplek. Het samenwerkingsverband spant zich in om deze te faciliteren en organiseren.

Passend onderwijs zoveel mogelijk thuisnabij

In het ondersteuningsplan 2023-2027 verwoordt het samenwerkingsverband de "Droom voor Almere". Het samenwerkingsverband schetst daarbij het toekomstbeeld dat alle leerlingen terecht kunnen op een school in Almere. Op of dichtbij de reguliere schoolgebouwen is aanvullende ondersteuning beschikbaar. Wij constateren dat het toewerken naar dit toekomstperspectief bij alle, door ons gesproken professionals, waarneembaar is.

Scholen ontvangen middelen om ondersteuning te organiseren

De scholen en schoolbesturen ontvangen ondersteuningsmiddelen van het samenwerkingsverband om, op school- en leerlingniveau, de basisondersteuning inhoudelijk vorm te geven. Naast deze algemene middelen kunnen scholen een beroep doen op een arrangementenbudget om extra ondersteuning op school te realiseren. Wanneer deze ondersteuning op schoolniveau onvoldoende aansluit bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling, maken de scholen gebruik van een tijdelijke plaats op een stedelijke voorziening.

Het aanbod van maatwerk en stedelijke voorzieningen is divers en toegankelijk. De drie afdelingen van het opdc (onderbouw vmbo, Maatwerkklas en AlmeerKans) vervullen een centrale rol in het dekkend netwerk van voorzieningen en blijken een succesvolle schakel in het realiseren van een ononderbroken onderwijsontwikkeling voor leerlingen.

Als zowel binnen het regulier onderwijs als bij het opdc geen passende ondersteuning kan worden georganiseerd, gaan leerlingen naar het voortgezet speciaal onderwijs (vso). Dit gebeurt steeds vaker waardoor de (financiële) mogelijkheden voor passend onderwijs in het regulier onderwijs onder druk komen te staan.

De 'Almeerse Norm Basisondersteuning' is leidend

Deze norm voor de basisondersteuning is bij de scholen bekend en scholen zetten zich in om deze norm te realiseren voor alle leerlingen. Wij constateerden tijdens het onderzoek wel dat het lerarentekort een rol begint te spelen in de realisatie van de basiskwaliteit en -ondersteuning. Het vinden en binden van goede leraren blijkt steeds lastiger. Hierdoor staat de onderwijskwaliteit onder druk.

RPO2. Regionale samenwerking

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het bestuur zoekt actief relevante partijen op en streeft ernaar gezamenlijk beleid te ontwikkelen dat bijdraagt aan de realisatie van passend onderwijs. Wel zien we risico's vanwege minder capaciteit bij jeugdhulporganisaties.

Het bestuur en de regionale partners vinden elkaar goed

Het bestuur werkt samen met de gemeente (leerplicht) om de schoolaanwezigheid van leerlingen te bevorderen en daarmee schoolverzuim en thuiszitten te voorkomen. Gezamenlijk hebben ze zicht ontwikkeld op (dreigend) thuiszittende leerlingen met als resultaat dat het beeld nu een stuk betrouwbaarder lijkt te zijn.

Gemeente en bestuur werken samen vanuit het Transformatieplan

Het bestuur werkt vanuit het "transformatieplan" aan een doelmatig en duurzaam dekkend aanbod van onderwijsondersteuning en jeugdhulp in Almere. Scholen krijgen ondersteuning om in de onderbouw de succesvolle interventies, zoals ervaren op het opdc, in te zetten op de reguliere scholen. Zij werken daarbij samen met de gemeente en jeugdzorgpartners.

Een ander concreet voorbeeld is 'Next Level VO'. Dit is een Onderwijs en Jeugdhulp Arrangement (OJA) waarin schoolbesturen, het samenwerkingsverband, de Gemeente Almere en de JGZ effectief samen werken.

Het realiseren van gezamenlijke interventies verloopt moeizaam

In januari 2024 werd duidelijk dat de geplande bezuinigingen in de jeugdhulp grote invloed hebben op de samenwerking tussen het

samenwerkingsverband en de gemeente. De gevolgen hiervan - onder andere voor de personele bezetting - brengen onduidelijkheid met zich mee en vertragen het opzetten en implementeren van gezamenlijk beleid. De betrokkenen op de scholen ervaren dit, in combinatie met de lange wachtlijsten voor een behandeling van jeugdhulp of jeugdzorg, als zeer beperkend voor de uitvoering van passend en thuisnabij onderwijs.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Goed. De rol die de consultants passend onderwijs (cpo) vervullen in de advisering en begeleiding van scholen wordt binnen het samenwerkingsverband goed uitgevoerd. Het samenwerkingsverband voorziet in een zorgvuldige en vlotte beoordeling van de aanvragen voor de toelaatbaarheid tot speciale onderwijsvoorzieningen.

Professioneel advies en ondersteuning

De consultants passend onderwijs (cpo) van het samenwerkingsverband bieden advies en ondersteuning aan scholen en werken nauw samen met andere partners. Dit doen zij op alle reguliere, vso- en pro-scholen. De advisering is laagdrempelig beschikbaar en draagt positief bij aan een ononderbroken ontwikkeling voor leerlingen binnen het samenwerkingsverband. De cpo kent het ondersteuningsaanbod van het samenwerkingsverband goed en is in een vroeg stadium betrokken bij ondersteuningsvragen. De cpo zet trajecten in gang, van maatwerk in regulier onderwijs, tot arrangementen in stedelijke voorzieningen en toeleiding naar het vso. De cpo vervult een belangrijke rol bij het onderzoeken van de ondersteuningsbehoeften en het verkennen van alternatieven. Zo vangen zij vanwege hun tijdige betrokkenheid bij casuïstiek veel vragen af voor het ouder- en jeugdsteunpunt (ojsp). De cpo's zijn daarnaast ook belangrijke adviseurs voor het bestuur, doordat ze ontwikkelingen in ondersteuningsbehoeften en -aanbod bij scholen en hun populaties signaleren. De scholen, ouders en regionale partners die we in dit onderzoek hebben gesproken waren zeer tevreden over de expertise en betrokkenheid de cpo.

Zorgvuldige procedure richting een toelaatbaarheidsverklaring (tlv)

Op het moment dat een toelaatbaarheidsverklaring nodig is voor een plek binnen het gespecialiseerd onderwijs verloopt de afgesproken procedure vlot, zorgvuldig en volgens heldere criteria. Het samenwerkingsverband hanteert een transparante werkwijze. Onafhankelijke deskundigen geven advies bij de tlv-aanvraag. Hiermee voldoet het samenwerkingsverband aan de wettelijke vereisten. De werkwijze draagt positief bij aan een soepele overgang van het regulier naar het voortgezet speciaal onderwijs en daarmee aan de kwaliteit van het dekkend netwerk.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BAK1 Visie, ambities en doelen			✓
BAK2 Uitvoering en kwaliteitscultuur			✓
BAK3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BAK1. Visie, ambities en doelen

De standaard BAK1 beoordelen wij als Goed. Het bestuur heeft een duidelijke visie op kwaliteit en heeft een samenhangend stelsel voor de kwaliteitszorg zodanig dat het bestuur in staat is te sturen op het bereiken van de ambities en doelen uit het ondersteuningsplan 2023-2027. De bestuurlijke inrichting is gebaseerd op een deugdelijke scheiding tussen het bestuur en intern toezicht. Daarnaast zijn (financiële) afspraken en documenten volledig en in lijn met elkaar en ook beschikbaar en inzichtelijk voor de gehele organisatie. Hiermee ligt een zeer stevige basis om de afspraken uit het ondersteuningsplan na te kunnen komen.

De bestuurlijke inrichting is deugdelijk

De bestuurlijke inrichting van het samenwerkingsverband werd in 2022 gewijzigd. Het bestuur van de organisatie is sindsdien in handen van een directeur-bestuurder. Hij is verantwoordelijk voor de vaststelling en de uitvoering van het beleid. Sinds 1 januari 2023 bestaat de raad van toezicht (rvt) uit een onafhankelijk voorzitter en twee onafhankelijke leden. Als basis voor bestuur en toezicht zijn overeenkomsten en afspraken over beleid en organisatie vastgesteld. De betrokkenen hierbij zijn alle deelnemende schoolbesturen vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (alv), de directeur-bestuurder en de leden van de raad van toezicht. De gemaakte afspraken zijn richtinggevend voor de professionele cultuur. We zien dit terug in de inrichting van de verschillende overlegtafels met scholen en lokale partners. Deze is goed doordacht en resulteert in grote betrokkenheid in de organisatie. De bestuurlijke inrichting vormt naar ons oordeel een goede basis voor een stabiele doorontwikkeling en een effectieve uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband en de daaraan verbonden doelstelling van passend onderwijs.

Het bestuur heeft een samenhangend stelsel voor kwaliteitszorg

Het ondersteuningsplan 2023-2027 vormt de leidraad om passend onderwijs te realiseren. Het ondersteuningsplan bevat een visie op inclusiever onderwijs, per thema, uitgewerkt in richtinggevende uitspraken en een uitvoeringsagenda met meetbare doelen. Vanuit deze agenda werkt het bestuur via projecten aan de beoogde resultaten. De projectplannen zijn gekoppeld aan het jaarplan en beschrijven concrete, tijdgebonden doelen, activiteiten en verantwoordelijke personen. Het bestuur monitort maandelijks de voortgang van de projecten. Mogelijke risico's binnen de projecten zijn vooraf in kaart gebracht en het bestuur heeft op detailniveau nagedacht over benodigde beheersmaatregelen.

Datagedreven werken is de basis voor beleidsvorming en -uitvoering

Het samenwerkingsverband verzamelt kwantitatieve en kwalitatieve gegevens op leerling-, school en regionaal niveau omtrent ondersteuningsbehoeften, het ondersteuningsaanbod en omgevingsfactoren. Deze gegevens worden door het bestuur gebruikt om het beleid te onderbouwen en tussentijdse aanpassing te kunnen inzetten. Een voorbeeld daarvan is het leerlingendashboard dat het bestuur gebruikt in plaatsingsoverleggen voor leerlingen in de stedelijke voorzieningen en voor nieuwkomers. Het verzamelen en analyseren van gegevens en de periodieke afstemming daarover met scholen stellen het bestuur in staat om goed te sturen op een samenhangend geheel van voorzieningen.

Het bestuur draagt zorg voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc

Het opdc heeft een herkenbare plek in het stelsel van kwaliteitszorg en het bestuur heeft voldoende zicht op de onderwijskwaliteit op het opdc. Doordat de directeur van het opdc ook de manager voortgezet onderwijs is binnen het samenwerkingsverband, komen signalen over de kwaliteit van het onderwijs op het opdc tijdig bij het bestuur en andersom.

De ondersteuningsplanraad (opr) stemt in met het jaarplan

De concretisering van thema's uit het ondersteuningsplan in meetbare doelen staan in de opvolgende jaarplannen beschreven. De uitgewerkte jaarplannen zijn verbonden aan de ambities die in het ondersteuningsplan beschreven staan. Daarom is afgesproken dat de ondersteuningsplanraad ook instemmingsrecht heeft op de jaarplannen.

Duidelijk verband tussen doelen en financiële middelen

Het bestuur baseert de financiële sturing op een meerjarenbegroting die duidelijke samenhang vertoont met de gestelde doelen. In de meerjarenbegroting zijn de financiële middelen gekoppeld aan programma's. In de projectplannen waarin doelen uit het jaarplan worden uitgewerkt, zijn de financiële middelen gekoppeld en monitort het bestuur hoe deze besteding verloopt.

Het eigen vermogen neemt af

Het publiek eigen vermogen van het samenwerkingsverband lag per ultimo 2023 boven de signaleringswaarde. Echter, vanwege groeiende deelnamepercentages moet het samenwerkingsverband de komende jaren flink bezuinigen. Er is hiertoe een transformatie ingezet die op langere termijn voor financiële stabiliteit moet zorgen. De verwachting van het bestuur is dat het mogelijk bovenmatig publiek eigen vermogen hierdoor op korte termijn afgebouwd wordt. Deze beoogde afbouw is in meerjarenramingen van het bestuur ook zichtbaar.

Het bestuur beheerst risico's afdoende

Het bestuur heeft een risicobeheersingssysteem ingericht waarmee het de risico's volgt, erover rapporteert en periodiek evalueert. Het bestuur heeft een risicobuffer vastgesteld op basis van financiële risico's. Met de schoolbesturen is besproken dat zij het (eventuele) financiële risico lopen ten aanzien van de financiering van passend onderwijs.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij waarderen de kwaliteit op deze standaard als Goed. We stellen vast dat het bestuur goed zicht heeft op waar (be)sturing noodzakelijk is om de bestuurlijke kwaliteit van het samenwerkingsverband en de onderwijskwaliteit op het opdc te waarborgen. Het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad pakken hun afzonderlijke rollen goed op.

Het bestuur stimuleert en faciliteert een professionele cultuur

Het samenwerkingsverband stuurt aantoonbaar op de realisatie van de wettelijke taken: een dekkend netwerk, samenwerking met de verschillende gemeenten en een goede verwijspprocedure. We stellen vast dat de directeur-bestuurder kan rekenen op waardering en breed draagvlak voor het beleid mede omdat hij de professionals op de scholen betreft bij het opstellen van het beleid en vanuit een inhoudelijke focus werkt en stuurt.

Het bestuur spreekt de schoolbesturen aan op het nakomen van afspraken. In groeiende mate spreken ook schoolbesturen elkaar daarop aan. Er is een wil om samen te werken. Ook zorgt het inwerkprogramma voor nieuwe schooldirecteuren en intern begeleiders ervoor dat zij tijdig aansluiting kunnen vinden. Dit is nodig in de Almeerse context die zich kenmerkt door een hoge doorloop van personeel. Het is al met al zichtbaar dat de verschillende elementen

van de governance van het samenwerkingsverband - bijvoorbeeld de uitvoering van de Almeerse Norm basisondersteuning, de plaatsingsoverleggen, het datagedreven werken - een op samenwerken, leren en verbeteren gerichte kwaliteitscultuur bevorderen en borgen.

Leerlingen op het opdc lopen het risico de maximale duur voor het volgen van het onderwijsprogramma te overschrijden

Het bestuur geeft als onderdeel van zijn stelsel van kwaliteitszorg voldoende uitvoering aan het zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc. Wel bestaat er een risico dat het opdc, door de gekozen inrichting, niet voldoet aan de wettelijke vereiste dat leerlingen niet langer dan twee jaar onderwijs op het opdc mogen volgen (Artikel 2.50, eerste lid, Uitvoeringsbesluit WVO 2020). Het basisprogramma (vmbo) op het opdc is twee jaar. Wanneer leerlingen doubleren of vanuit het basisprogramma doorstromen via het maatwerktraject richting de stedelijke voorziening Almeerkans (beide verzorgd door het opdc), overschrijden zij de norm van twee jaar. Wij geven het bestuur mee alert te zijn op de plaatsingsduur van leerlingen en tijdig maatregelen te nemen om leerlingen niet langer dan twee jaar op het opdc geplaatst te houden.

De algemene ledenvergadering en de raad van toezicht stellen zich actief en betrokken op

Het lukt het bestuur om samen met de alv en de rvt de koppeling te maken tussen de overlegstructuren van het samenwerkingsverband als collectief (de Almeerse onderwijsskolom) en hierbinnen ook inhoudelijk afstemming te realiseren. De rvt heeft in de afgelopen periode de nieuwe toezichtstructuur ingevuld. Zo zijn er drie commissies ingesteld: een remuneratiecommissie, een auditcommissie en een commissie kwaliteit. Daarnaast is er aandacht besteed aan de actualisering van de statuten en het laten aansluiten van de reglementen bij de nieuwe bestuurlijke inrichting. De rol van alv is in de bestuurlijke inrichting verschoven en versterkt naar meer inhoudelijk toezicht op het beleid van het samenwerkingsverband.

De raad stelt zich op de hoogte van het wel en wee van het samenwerkingsverband, onder andere door middel van een periodiek overleg met de directeur-bestuurder. Maandelijks vindt er bijvoorbeeld overleg plaats met de directeur-bestuurder over het uitvoeringsplan, waarbij de doelmatigheid van projectplannen in de context van oplopende kosten een belangrijk thema zijn. De directeur-bestuurder levert voor dit overleg de financiële kwartaalrapportages aan, waarvan de ambitie is dat dit op afzienbare termijn maandelijkse rapportages zullen worden. Daarnaast draagt de rvt bij aan strategische overleggen in de regio. De rvt staat de directeur - bestuurder met raad ter zijde.

Wel kan de rvt zijn toezicht op twee onderdelen nog verbeteren. Ten eerste verbindt het bestuur zich aan de code goed bestuur (Jaarverslag

2023, p10) en moet de rvt vanuit zijn wettelijke taak toezien op de uitvoering daarvan. Uit het gesprek met de rvt bleek de raad dat nog niet consequent te doen. Zo waren de statuten en reglementen bij aanvang van het onderzoek niet openbaar te vinden, terwijl de code goed bestuur dat voorschrijft. Inmiddels is deze lacune opgevuld. Daarnaast kan de rvt een meer zichtbare bijdrage leveren aan het zorgdragen voor de kwaliteit van het onderwijs op het opdc. De onderwijskwaliteit op het opdc is voldoende en het bestuur heeft goed zicht op de kwaliteitszorg, maar de rvt moet hier, meer dan nu gebeurt, op toezien.

De ondersteuningsplanraad is actief en zichtbaar

De opr is zichtbaar actief en sterk betrokken bij de beleidsvorming en – uitvoering. De opr bestaat uit zes leden en participeren drie leerlingen als informeel lid. De opr vergadert vijf keer per jaar.

De actieve betrokkenheid blijkt onder andere uit het feit dat leden van de opr aanwezig zijn bij de werkgroepen die uitvoering geven aan het uitvoeringsplan. De opr heeft zelfstandig verschillende initiatieven opgestart om de informatievoorziening naar ouders en leerlingen te verbeteren. Zo is er een waaier ontwikkeld waarop ouders kunnen zien welke ondersteuning men waar kan krijgen en hebben de leerlingen van de opr een enquête uitgezet onder leerlingen in de regio om in kaart te brengen hoeveel men weet van de opr en waar de behoeften liggen.

Het financieel beheer is op orde

Het bestuur heeft het financieel beheer op orde met de inrichting van een planning- en controlcyclus, die zicht verschaft op de uitgaven ten opzichte van de begroting. Het bestuur hecht waarde aan de koppeling tussen financiële middelen en de beoogde resultaten voor de leerlingen. Vanuit het samenwerkingsverband houden inhoudelijk de consultants passend onderwijs (cpo) ook zicht op de financiële kant van de arrangementen. Hierdoor heeft het bestuur ook zicht op de relatie tussen het resultaat van een arrangement en de kosten hiervan. Scholen verantwoorden zich daarnaast in detail richting het samenwerkingsverband over de besteding van de bedragen die zij ontvangen vanuit het swv (bedrag per leerling).

Financiële toekomst afhankelijk van transformatie

Vanwege de stijgende lasten heeft het samenwerkingsverband een transformatie ingezet om harde bezuinigingen te voorkomen. Alle belanghebbenden hebben ingestemd met deze transformatie, maar het slagen hiervan is onzeker. De raad van toezicht hecht belang aan nauwgezet volgen van de transformatie en ontvangt maandelijks een mondelinge update van de stand van zaken via de auditcommissie en viermaandelijks de financiële rapportages.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Wij beoordelen de kwaliteit op deze standaard als Voldoende. Het bestuur stelde een informatief jaarverslag op. Het bestuur organiseert actief de dialoog met interne en externe stakeholders in de regionale context. Het bestuur reflecteert met de rvt en de opr op de uitkomsten van beschikbare evaluaties en benut de dialogen voor het doorvoeren van verbeteringen. De verantwoording van het intern toezicht in het jaarverslag kan beter.

Het bestuur heeft zicht op de gerealiseerde resultaten van het gevoerde beleid.

Het bestuur evalueert door middel van kwartaalrapportages, analyses van verzamelde data en voortgangsgesprekken met projectmanagers, schoolleiding en schoolbestuurders in hoeverre de ambities en doelen van het ondersteuningsplan worden gerealiseerd.

De dialoog over ambities en resultaten wordt gevoerd

We zien de centrale rol die de consultants passend onderwijs in de inrichting van het passend onderwijs hebben, terug in de intensiteit van de dialoog die zij voeren met de aan hen verbonden scholen. Deze gesprekken worden op vaste momenten, aan de hand van beschikbare data, gevoerd. Er is tijdens de gesprekken aandacht voor het verhaal achter de cijfers en in hoeverre er resultaten zijn bereikt voor de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Consultants vormen een brug in de dialoog tussen bestuur en schoolleiding en brengen het gevoel van urgentie over voor de regionale opgave zoals uiteengezet in het ondersteuningsplan.

De rvt moet de verantwoording in het jaarverslag op punten aanvullen

Het jaarverslag is informatief. In het jaarverslag 2023 is de verantwoording over de invulling van de rol van de rvt duidelijk over de wijze waarop toezicht is gehouden en welke resultaten hiermee zijn bereikt.

Wel zijn er twee punten waarop de rvt de verantwoording in het jaarverslag nog moet verbeteren. Zo moet de rvt in het jaarverslag omschrijven hoe hij toeziet op naleving van de Code Goed Bestuur door het bestuur. In zijn verantwoording ontbeekt eveneens een conclusie of het bestuur, en in het verlengde de schoolbesturen, de ondersteuningsmiddelen doelmatig hebben besteed en de overwegingen die de rvt daarbij heeft. Het bestuur moet dit herstellen in het eerstvolgende jaarverslag (artikel 3.3, tweede lid onder c, WVO 2020).

De ondersteuningsplanraad biedt kritische tegenspraak

Het bestuur informeert de opr voldoende om zijn taken te kunnen uitvoeren. Het opr heeft vertrouwen in de samenwerking. De opr vergadert, naar tevredenheid, ten minste twee keer per jaar met de rvt. Als er behoefte is aan scholing kan de opr dit organiseren. Zo gaat de opr binnenkort een training volgen over hoe de achterban meer te betrekken. De opr voert een kritische dialoog met het bestuur over de

haalbaarheid van de beleidsplannen. Zo is de opr is een, door het bestuur gewaardeerde, gesprekspartner geweest bij het opstellen van het ondersteuningsplan en heeft daarop kritisch gereflecteerd. Dat heeft onder andere geleid tot zichtbare verbetering van de leesbaarheid van het ondersteuningsplan.

2.3. Overige wettelijke vereisten

Vanaf 1 januari 2025 hebben samenwerkingsverbanden de taak te zorgen voor een ouder- en jeugdsteunpunt (ojsp). We zijn in dit onderzoek nagegaan of het samenwerkingsverband voor wat betreft het ouder- en jeugdsteunpunt voldoet aan de wettelijke vereisten, zoals beschreven in artikel 2.47a, WVO 2020.

We hebben vastgesteld dat het samenwerkingsverband een ouder- en jeugdsteunpunt heeft ingericht dat ouders en leerlingen informeert en ondersteunt. Het steunpunt signaleert relevante ontwikkelingen ten behoeve van de beleidsontwikkeling van het samenwerkingsverband.

Het bestuur is samen met de ondersteuningsplanraad (opr) nog zoekende als het gaat om het vergroten van de bekendheid van dit steunpunt bij de scholen en ouders. De ouders en scholen die wij spraken gedurende het onderzoek waren niet of onvoldoende op de hoogte van het bestaan van het steunpunt.

2.4. Afspraken over vervolgtoezicht

We blijven dit bestuur volgen via het reguliere toezicht.

Omdat het bestuur grotendeels voldoet aan de wettelijke vereisten, zien wij geen aanleiding om vervolgafspraken te maken. Wel geven wij twee herstelopdrachten voor het jaarverslag en vertrouwen erop dat het bestuur deze uitvoert.

Wat is de tekortkoming?	Wat is de herstelopdracht?	Welk vervolgtoezicht houdt de inspectie?
Bestuur		
BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur De raad van toezicht besteedt onvoldoende aandacht aan naleving van de code goed bestuur door het bestuur (Artikel 3.3, tweede lid onder b, WVO 2020)	Het bestuur moet zorgen dat de raad van toezicht bij de uitvoering van het intern toezicht ook de code voor goed bestuur betreft.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur het herstel pleegt en komen er niet actief op terug.
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog De verantwoording van de raad van toezicht in het jaarverslag bevat onvoldoende informatie over hoe de raad heeft toegezien op doelmatige besteding van de ondersteuningsmiddelen door het bestuur (artikel 3.3, tweede lid onder c, WVO 2020).	Het bestuur zorgt ervoor dat de intern toezichthouder in de eerstvolgende jaarverslaggeving volledig is in zijn verantwoording.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur het herstel pleegt en komen er niet actief op terug.

3 . Resultaten onderzoek OPDC-Almere

In dit hoofdstuk geven wij de oordelen en de resultaten van ons onderzoek bij het orthopedagogisch-didactisch centrum (opdc).

Op 12 februari 2025 bezochten wij het OPDC-Almere in het kader van een regulier kwaliteitsonderzoek. Voor dit onderzoek zijn we nagegaan of het bestuur van het samenwerkingsverband zorgt voor voldoende onderwijskwaliteit op het opdc. We onderzochten de volgende standaarden uit het Onderzoekskader VO 2021:

- OP2. Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- OP3. Pedagogisch-didactisch handelen
- VS1. Veiligheid
- SKA1. Visie, ambities en doelen
- SKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur
- SKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

Context

Het opdc is een bovenschoolse onderwijsvoorziening van het samenwerkingsverband en kent drie afdelingen: VMBO onderbouw, Maatwerkklas, AlmeerKans.

Het OPDC-Almere is één van de stedelijke arrangementen voor de vmbo-scholen in Almere. Het opdc biedt onderwijs en ondersteuning aan leerlingen in de onderbouw die het perspectief hebben om een vmbo-diploma te behalen, maar nog niet toelaatbaar zijn op een school voor regulier voortgezet onderwijs wegens achterstanden op leren en/of sociaal-emotioneel gebied. De achtergrond van de leerlingen die het opdc bezoeken is heel divers. Meestal is er sprake van meervoudige problematiek.

Maatwerkklas

Leerlingen die niet kunnen overstappen naar een bovenbouw vmbo-klas kunnen een voortraject volgen om aan te sluiten bij het arrangement AlmeerKans.

AlmeerKans

Dit arrangement is bedoeld voor leerlingen vanaf 15 jaar en ouder die een voorbereidingstraject volgen om uit te stromen naar een mbo-opleiding.

Hiermee is het OPDC-Almere een tussenvoorziening tussen po, vo, mbo en onderdeel van het dekkend aanbod voor Almeerse leerlingen.

Conclusie

In onderstaande tabellen staan de oordelen per standaard samengevat, gevolgd door een toelichting.

3.1. Onderwijsproces

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSproces	O	V	G
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding

We beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc volgt de ontwikkeling van de leerlingen en biedt waar nodig passende begeleiding en extra ondersteuning. We stimuleren het opdc om scholen aan te spreken op het opstellen van een ontwikkelingsperspectief voor leerlingen in de maatwerkklas en binnen AlmeerKans.

Het opdc heeft zicht op de ontwikkeling van leerlingen

OPDC-Almere heeft zicht op de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling van individuele en groepen leerlingen. De cognitieve ontwikkeling volgt de school met methodeafhankelijke en -onafhankelijke toetsen. De sociaal-emotionele ontwikkeling wordt tweemaal per jaar gevolgd met een vragenlijst.

Begeleidingsaanbod

OPDC-Almere heeft een ruim aanbod aan begeleiding, opgedeeld in drie niveaus. In de klas werkt de school met een groepsplan. Het groepsplan is opgezet op basis van de ondersteuningsbehoeften die zijn vastgelegd in het start-ontwikkelingsperspectief (opp) en de observaties uit de lessen groepsdynamica. Het groepsplan beschrijft een aanpak voor de klas. Daarnaast is er, voor individuele of groepjes leerlingen, een aanpak per vak. Het docententeam bespreekt het groepsplan in groepsbesprekingen, waarna het wordt bijgesteld. Voor leerlingen die intensievere begeleiding nodig hebben zijn, naast bijlessen, diverse interventies beschikbaar.

Ontwikkelingsperspectieven voldoen aan de wettelijke eisen

Alle leerlingen in de eerste twee leerjaren van het opdc hebben een opp dat aan de wettelijke eisen voldoet. De leerlingen komen op het opdc met een opp van hun stamschool. Deze dient als basis voor het opp van het opdc. Hierdoor hebben alle leerlingen op het opdc een opp met hetzelfde format. De opp's zouden nog versterkt kunnen worden door de omgeving van de leerling explicieter te betrekken in het handelingsdeel en in de evaluaties van de doelen.

Ontwikkelingsperspectief ook in de maatwerkklas nodig

We stellen vast dat de leerlingen in de maatwerkklas (leerjaar 3) en in AlmeerKans (leerjaar 4) een persoonlijk ontwikkelingsplan (pop) hebben in plaats van een ontwikkelingsperspectief (opp). De school voldoet daarmee niet aan de wettelijke eis dat elke leerling die op een

opdc geplaatst wordt een opp moet hebben. We stimuleren het opdc om scholen hierop aan te spreken.

OP3 Pedagogisch-didactisch handelen

Wij beoordelen de standaard OP3 als Voldoende. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren is afgestemd op de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen en draagt eraan bij dat alle leerlingen leren en zich ontwikkelen.

Gestructureerde, ordelijke lessen

De lessen op het opdc Almere hebben een herkenbare structuur en een duidelijk doel. Aan het einde van de les komen leraren in de meeste gevallen terug op het doel van de les, om te bepalen of leerlingen geleerd hebben wat ze moeten leren. Het klassenmanagement leidt tot een rustige sfeer, waarin de leerlingen tot leren kunnen komen en actief betrokken zijn bij de les.

Goed afgestemd pedagogisch-didactisch handelen

Het handelen van de leraren van opdc Almere is afgestemd op de pedagogische en didactische behoeften van leerlingen. De informatie uit het groepsplan over de ondersteuningsbehoeften en het niveau van leerlingen zijn terug te zien in de aangeboden opdrachten en de manier waarop de leerkracht omgaat met (eventueel ongewenst) gedrag. Daarbij besteden de leraren veel aandacht aan het aanleren van zelfreflectie bij leerlingen, zowel op het gebied van de leerresultaten als over het gedrag.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat

VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT	O	V	G
VS1 Veiligheid		•	
VS2 Schoolklimaat		•	

VS1 Veiligheid

We beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc zorgt voor de sociale, fysieke en psychische veiligheid van de leerlingen op school gedurende de schooldag.

Het opdc monitort de veiligheidsbeleving van leerlingen

Het opdc heeft zicht op de beleving van de veiligheid en het welbevinden van de leerlingen op het opdc, door deze ten minste jaarlijks met een gestandaardiseerd instrument te monitoren. Uit de monitor en uit gesprekken met leerlingen blijkt dat zij opdc Almere als een veilige school ervaren.

Het opdc voert het veiligheidsbeleid uit

Het opdc heeft een veiligheidsbeleid en voert dat uit. Hierin staan de

verantwoordelijkheden gemeld en zijn protocollen opgesteld voor allerlei gebeurtenissen zoals pesten, intimidatie of discriminatie. Het beleid is gericht op het voorkomen, afhandelen, registreren van incidenten. OPDC-Almere kan het zorgdragen voor de veiligheid van leerlingen nog versterken door de meldplicht bij het bestuur bij het vermoeden van zedenmisdrijven gericht onder de aandacht van het personeel te brengen.

VS2 Schoolklimaat

We beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc heeft een schoolklimaat dat bijdraagt aan het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke competenties.

Veel aandacht voor gewenst gedrag

De school bereidt de leerlingen voor op het leven in de maatschappij. Dat doet de school door veel en expliciet aandacht te besteden aan wat gewenst gedrag is, en daar met leerlingen op te reflecteren. Daarbij beloont zij gewenst gedrag en werkt met een escalatieladder bij ongewenst gedrag. Deze aanpak zien we consequent terug in de school. Het personeel leeft het gewenste gedrag voor.

Les in sociaal-emotionele vaardigheden

De school hanteert een methode om leerlingen te ondersteunen in het ontwikkelen van hun sociaal emotionele vaardigheden. Het aanbod hierin staat standaard op het rooster van de leerlingen.

3.3. Onderwijsresultaten

OR1 Onderwijsresultaten

De (onderwijs)resultaten van leerlingen tellen mee op de school van inschrijving. Bij een opdc blijven leerlingen ingeschreven staan op de reguliere school. Het kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten wordt daarom niet onderzocht bij een opdc.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie

STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		•	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

SKA1 Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc heeft een gedragen visie op goed onderwijs, heeft daarvoor ambities en doelen en stuurt op het behalen daarvan.

Het opdc heeft passende ambities en doelen

De school heeft een visie, ambities en doelen gericht op goed onderwijs opgesteld. Het schoolplan voldoet aan de wettelijke eisen en bevat doelen die gebaseerd zijn op het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en op evaluatie van de onderwijskwaliteit. Wel verschilt hoe concreet de doelen zijn, en daarmee in hoeverre te bepalen is of het gewenste resultaat bereikt is. De school kan hier nog een slag in maken en het daarmee mogelijk eenvoudiger maken voor docenten om zich eigenaar te voelen van de onderwijsontwikkeling.

Kwaliteitszorgstelsel dekkend voor alle domeinen onderwijsproces

De schoolleiding beschrijft op welke manier ze zorgt voor het realiseren, borgen en verbeteren van de onderwijskwaliteit en hoe ze de naleving van de wettelijke eisen realiseert. De school werkt met een kwaliteitsbeleid met bijbehorende kwaliteitskalender. Daarbij wordt het beleid werkenderweg aangepast om het beter bij de schoolpraktijk te laten aansluiten.

SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur

We beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc bevordert een kwaliteitscultuur, zorgt voor randvoorwaarden en stuurt waar nodig tussentijds bij. Wel is een aantal docenten onbevoegd. Hiermee voldoet het opdc niet aan artikel 2.50, tweede lid, Uitvoeringsbesluit WVO 2020, waarin staat dat het onderwijs aan leerlingen die langer dan drie maanden op het opdc verblijven moet worden gegeven door bevoegde leraren. Het bestuur van het samenwerkingsverband ontvangt hiervoor een herstelopdracht.

Zicht op de onderwijskwaliteit, bijsturen waar nodig

De schoolleiding en het team geven samen uitvoering aan het stelsel van kwaliteitszorg. Voorafgaand aan het onderzoek heeft de school een managementrapportage toegestuurd, waarin op basis van de informatie uit het stelsel van kwaliteitszorg en gesprekken een beeld wordt geschetst van de onderwijskwaliteit op de school. Wij herkennen dit beeld. De schoolleiding is constructief kritisch op de eigen kwaliteit en ambitieus in wat zij verwacht.

De school bevordert een kwaliteitscultuur

De schoolleiding investeert in een professionele en veilige leer- en verbetercultuur in de school en toont daarin onderwijskundig leiderschap. Het docententeam is stabiel. Docenten nemen deel aan ontwikkel- en focusgroepen om zo gezamenlijk het onderwijs verder te verbeteren. Ook worden zij in staat gesteld om zich te professionaliseren. Daarin horen we wel dat zij nog meer eigenaarschap kunnen tonen in de verdere onderwijsverbetering. Ook horen we van docenten dat het soms lastig is dat de school zo klein is, waardoor er op vakinhoudelijk gebied weinig mogelijkheden om samen te werken zijn. Regelmatig aansluiten bij vaksecties van de scholen waarmee het opdc samenwerkt, zoals zij zouden willen, lijkt

ons een goed idee.

Geen bevoegde docenten voor wiskunde en Duits

De regelgeving stelt dat als een leerling langer dan drie maanden op een opdc verblijft, deze les moet krijgen van bevoegde docenten. Op het OPDC-Almere zitten leerlingen vrijwel altijd langer dan drie maanden. Daarmee moet het opdc voor alle aangeboden vakken bevoegde docenten in huis hebben. Op basis van het overzicht van bevoegdheden dat we van het opdc ontvangen hebben, concluderen we dat dat voor wiskunde en Duits op dit moment niet het geval is. We geven het bestuur van het samenwerkingsverband opdracht te zorgen voor bevoegde docenten voor deze vakken.

SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog

We beoordelen de standaard als Voldoende. Het opdc evalueert en analyseert systematisch of zij de doelen realiseert en verantwoordt zich daarover. Ze stelt waar nodig het beleid bij.

Het opdc evalueert doelen en beleid

De schoolleiding evalueert, analyseert en beoordeelt in hoeverre de doelen en het beleid worden gerealiseerd. Dat gebeurt mede in de vorm van audits en zelfevaluaties. Zij haalt intern en extern actief informatie op om zicht te krijgen op de uitvoering, de resultaten van het onderwijs voor de leerlingen en mogelijke kansen en bedreigingen voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs, onder meer op het gebied van de basisvaardigheden taal en rekenen. Daarbij betreft zij ook de scholen van inschrijving waar de leerlingen in het derde jaar instromen. Deze informatie zou nog wel beter bekend gemaakt kunnen worden bij de docenten, zodat zij hun onderwijs op basis daarvan verder kunnen verbeteren.

De schoolleiding analyseert en beoordeelt de uitkomsten van de evaluatie en verwerkt deze wanneer nodig in het beleid. Daarnaast gebruikt de school de uitkomsten van de evaluatie om de sturing te verbeteren.

De schoolleiding organiseert tegenspraak en legt verantwoording af

De schoolleiding gaat actief de dialoog aan met in ieder geval leerlingen, ouders, personeel en de leerlingenraad en verantwoordt zich over de doelen en resultaten. Leerlingen vertellen ons dat hun input serieus wordt genomen door de schoolleiding. Minimaal jaarlijks informeert de school belanghebbenden op toegankelijke manier (bijvoorbeeld via de website en de schoolgids) over haar doelen en werkwijze, en over de resultaten die zij heeft behaald.

Het opdc zoekt actief de samenwerking met de omgeving, zowel qua onderwijs als qua jeugdhulp. Daarbij kan zij de scholen binnen het samenwerkingsverband nog verrijken door haar expertise meer te delen.

4. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op enkele scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt. We zijn dit nagegaan op de volgende scholen voor voortgezet onderwijs;

- De International School,
- Oostvaarders College,
- Buitenhout College,
- Aeres VMBO

Alle vier bezochte scholen werken op hun eigen wijze aan het realiseren van passend onderwijs, binnen de context waarmee zij ieder afzonderlijk te maken hebben.

We hebben met de scholen gesproken over onderstaande thema's gebaseerd op afspraken uit het ondersteuningsplan 2023-2027:

- Het samenwerkingsverband heeft afspraken vastgelegd in de 'Almeerse Norm Basisondersteuning'.
- De school legt in het schoolondersteuningsprofiel vast hoe zij de ondersteuning aan leerlingen invult.
- Voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning organiseert de school extra (aanvullende) ondersteuning.
- De school heeft een effectieve ondersteuningsstructuur.
- Samen met netwerkpartners wil het samenwerkingsverband toewerken naar een integraal jeugdplan 0-27.

Het samenwerkingsverband heeft afspraken vastgelegd in de 'Almeerse Norm Basisondersteuning', die gelden voor alle reguliere po- en vo-scholen in Almere

Scholen geven op een eigen wijze vorm aan de basisondersteuning. Wij constateren dat alle bezochte scholen bekend zijn met de Almeerse Norm Basisondersteuning.

Scholen maken zich wel zorgen over de impact van het steeds groter wordende lerarentekort op de kwaliteit van de ondersteuning in de klas. Op de ene school zagen wij dat er vanuit "de zes rollen van de leraar" gewerkt wordt aan de basiscompetenties van docenten. Op een andere school zijn de principes vanuit de methodiek SW-PBS helpend om een positief pedagogisch klimaat in de school te realiseren.

De school legt in het schoolondersteuningsprofiel vast "hoe zij de ondersteuning aan de leerlingen invult, wat de basisondersteuning is, welke extra ondersteuning de school biedt met behulp van het samenwerkingsverband en welke ketenpartners bij de school zijn betrokken"

Scholen hebben een uitgebreid schoolondersteuningsprofiel. Naast de mogelijkheden voor extra ondersteuning staat hierin ook de basisondersteuning beschreven. Onderling zijn de scholen niet op de hoogte van de mogelijkheden die andere vo-scholen in de regio zouden kunnen bieden als het gaat om extra ondersteuning. Vanuit de school is het contact met de consulent passend onderwijs (cpo) van het samenwerkingsverband de eerste logische stap als een leerling buiten de ondersteuningsmogelijkheden van de school valt.

Voor leerlingen die meer nodig hebben dan de basisondersteuning organiseert de school extra (aanvullende) ondersteuning

Scholen kiezen ervoor interventies in te zetten met als doel preventief de inzet van jeugdhulp te voorkomen. Zo zagen wij jongerencoaches, pedagogisch conciërges en interventies als 'Levi' of 'het Zorglokaal'. Dit zijn voorbeelden van extra ondersteuning om leerlingen preventief te ondersteunen. Scholen maken zich wel zorgen over de bestendinging van de effectieve interne interventies als de financiële ruimte in de toekomst onder druk komt te staan.

De school heeft een effectieve ondersteuningsstructuur

Alle bezochte scholen hanteren een duidelijke ondersteuningsstructuur. Zo hoorden wij bijvoorbeeld op alle vier de locaties de medewerkers spreken over een intern zorg overleg (izo) en extern zorg overleg (Zorg Advies Team; zat). De ondersteuningscoördinatoren werken nauw samen met de cpo's van het samenwerkingsverband. Docenten weten bij wie ze terecht kunnen met vragen over ondersteuning en dat leerlingen periodiek worden besproken. Specifieke ondersteuningsbehoeften hebben zij mede hierdoor goed in beeld.

Samen met netwerkpartners wil het samenwerkingsverband toe naar een integraal jeugdplan 0-27 met praktische organisatieplannen waarin de gezamenlijke uitgangspunten naar de eigen organisatie zijn vertaald

Scholen maken zich zorgen over de samenwerking met en inzet van jeugdhulp voor leerlingen. Zo hoorden wij dat er lange wachttijden bestaan voor bijvoorbeeld de inzet van behandeling voor systeemproblematiek, de jeugdarts of de inzet van Veilig Thuis.

5 . Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Bestuurlijke reactie inspectiebezoek Samenwerkingsverband VO (SLA-VO)

Hierbij onze reactie op het rapport. Als eerste de reactie vanuit Samenwerkingsverband VO (SLA-VO) en daarna de reactie vanuit OPDC-Almere.

De Onderwijsinspectie heeft Samenwerkingsverband VO van Passend Onderwijs Almere in januari-februari 2025 onderzocht volgens de geldende onderzoeksnormen. Wij zien dat de inspectie de tijd heeft genomen voor een grondige analyse en zijn blij met de erkenning van de unieke context waarin ons samenwerkingsverband opereert.

We zijn trots op de positieve waardering in de vorm van een Goed-beoordeling voor de onderdelen RPO3 (advisering en beoordeling toelaatbaarheid), BKA1(visie, ambitie en doelen) en BKA2 (Evaluatie, verantwoording en dialoog). We herkennen deze in de dagelijkse praktijk: een zorgvuldige aanpak voor kinderen, de toewijding en professionaliteit van ons team, de Almeerse bestuurders en vooral de professionals in het veld. We zien hierin een bevestiging dat we het goede doen en dat wat we doen goed doen. We zien hierin ook de waardering voor de vooruitgang die we in het afgelopen jaar hebben gemaakt sinds het inspectiebezoek voor ons Samenwerkingsverband PO, dat in zomer 2024 door de inspectie werd bezocht. Toen kregen we van de inspectie terug dat er veel mooi beleid klaar stond om uitgerold te worden, maar dat ze nog niet in de praktijk konden toetsen of het ook echt werkte. We zien in de drie 'Goed' de erkenning dat we de ambities en plannen goed van papier naar de scholen hebben gekregen.

Zelfde zorgelijke context als in het PO

Waar het samenwerkingsverband VO in tegenstelling tot Samenwerkingsverband PO wel een voldoende voor RPO1 (dekkend netwerk van ondersteuningsvoorzieningen) kreeg, zien we onderliggend wel dezelfde uitdagingen. Ze zijn wellicht minder direct zichtbaar, maar we bevinden ons in eenzelfde zorgelijke context. Een stijgend gebrek aan professionals, een tekort aan middelen in een stad met een bovengemiddelde ondersteuningsvraag. We zijn blij dat de inspectie dit ook ziet. Voor een uitgebreider perspectief verwijzen we naar onze bestuurlijke reactie op het rapport naar aanleiding van het bezoek van het Samenwerkingsverband PO.

Transformatieplan voor toekomst kinderen en jongeren

Als Almere laten we het er echter niet bij zitten. Samen met de schoolbesturen, gemeente Almere en andere partners hebben we een

transformatieplan opgesteld waarmee we stappen blijven zetten om het goede te doen voor de toekomst van onze kinderen en jongeren in onze stad. Dit is echter een transformatie die wij als Almeerse partners niet alleen aankunnen. We hebben daar, in de breedste zin van het woord, elkaar nodig.

Landelijke aanpak

Hoe wel de situatie in Almere uniek is, is Passend Onderwijs Almere niet het enige samenwerkingsverband dat te kampen heeft met een geldstroom die niet passend is voor de actuele en toekomstige problematiek. Het is een landelijk verhaal en daarom zullen we de zorgen over onze kinderen ook in Den Haag duidelijk maken. Daar worden de fundamentele keuzes gemaakt die ons in staat stellen het juiste te doen voor onze leerlingen. Want uiteindelijk gaat het erom dat kinderen en jongeren zich optimaal kunnen ontwikkelen en tot bloei kunnen komen. Dit is een gezamenlijke opgave die we als netwerkpartners oppakken - in Almere én daarbuiten. Zo bouwen we samen aan een sterke basis waarin elk kind en elke jongere zich optimaal kan ontwikkelen.

Bestuurlijke reactie OPDC-Almere

Wij herkennen ons in de rapportage zoals besproken tijdens het nagesprek. We hebben mooie gesprekken gehad over het onderwijs wat we geven. De positieve feedback wordt gewaardeerd en sluit aan bij onze eigen bevindingen. We snappen de technische herstelopdrachten maar willen daarbij aangeven dat de keuzes die we maken, in het belang van de leerlingen binnen de context waar we opereren, soms schuren met wet- en regelgeving. Wat ons betreft zegt dit meer over de wet- en regelgeving dan over onze aanpak.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

